

X X.

Confirmatio honorum omnium Cassinensis Monasterii, cui immunitates, exemptiones, & privilegia nonnulla conceduntur.

Paschalis Episcopus Servus Servorum Dei, reverentissimo & karissimo fratri Oderisio, predecessoris nostri Urbani manibus & in Cardinalem Sanctae Romanae Ecclesiae Sacerdotem, & in Abbatem Cassinensis Monasterii consecrato, eisque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Ex Originali in Archivio. ed. di Gattula. Hist. Cassin. Sec. VII pag. 331.

Monasterii Cassinensis dignitas.

Sub perpetuo solus S. R. E. jure esse declaratur. Confirmatur ejus bona omnia.

cut ea supradictus Episcopus Virdunensis Episcopo commutavit, Ecclesiam quoque sancti Hypoliti de Pontiliaco cum appenditiis suis, Ecclesiam de Castro sancti Symphoriani, Ecclesiam sanctae Mariae de Fonvens a Lamberto Lingonensi Episcopo datam cum pertinentiis suis, Ecclesiam quoque sancti Cengulsi superius nominatam: Porro villam Bestae, sanctorum Apostolorum Petri & Pauli monasterio adjacentem, cum omnibus pertinentiis suis, ab omnium hominum vexationibus liberam, sicut hodie est, vobis in perpetuum sancimus; Piscariam quoque Fontis loco usque ad Pincianum, in jure ac possessione vestra semper servari libere quieteque sancimus.

Præterea quaecumque in praesentiarum nunc idem Monasterium possidet, sive in futurum concessione pontificum, liberalitate principum, vel oblatione fidelium, iuste atque canonice poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus, & illibata permaneant.

Decernimus, ut nulli omnino hominum liceat idem Coenobium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuire, vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur, eorum, pro quorum sustentatione & gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura: salva Lingonensis Episcopi canonica retinentia: Ut Episcopo tamen, aut Episcopi ministris omnino non liceat Monasterium ipsum, aut ejus loca gravare, nec ornamenta Ecclesiae qualibet occasione diripere, nec exactiones aliquas aut consuetudines, quae fratrum quieti noceant, irrogare. Interdicimus etiam, ne quis idem Bestuense coenobium in celam redigere audeat, quamdiu monastici ordinis observantia illic Domino praesente vigerit.

Si quis sane in crastinum Archiepiscopus, vel Episcopus, Imperator, vel Rex, Princeps, aut Dux, Comes, vice Comes, aut Judex, vel qualibet ecclesiastica secularive persona, hanc nostrae Constitutionis paginam sciens, contra eam venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & a sacratissimo Corpore & Sanguine Dei & Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subjaceat.

Cunctis autem eidem loco iusta servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi: quatinus & hic fructum bonae actionis percipiant, & apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

Scriptum per manum Raynerii Scribarii & Notarii Sacri Palatii.

Datum Laterani per manum Johannis S. R. E. Diaconi Cardinalis Kal. Januarii, Indictione XIII. Incarnat. Dominicae anno M. CV. Pontificatus autem Domini Paschalis II. Papae VI.

EGO PASCHALIS Episcopus Catholicae Ecclesiae subscripsi.

Confirmantur quoque bona omnia praesentia, & in futurum acquirenda.

Decretum immunitatis.

Solite clausula.

Dat. die 1. Januarii anno Domini 1105. Pontificatus anno VI. PP. subscripsit.

gorii, & sancti Mauricii, & sancti Pauli, sancti Costantii, sancti Christophori, & sancti Nicolai, & sanctae Mariae in Albaneta, & sancti Nicolai in Ciconia, sancti Benedicti in Clia, sancti Nazarii in Comino, & sancti Valentini, & sancti Martini, sancti Urbani, sancti Angeli, sancti Pauli, sancti Felicis, sancti Salvatoris, & sancti Angeli in Valle luce, sancti Michaelis in Oliveto, sancti Nicolai in Pica, sancti Angeli in Cannutio, sanctae Mariae in Verule, sancti Petri in Ascleta, sanctae Luciae & sancti Petri in Curulis, & sancti Silvestri & sancti Martini & sanctae Luciae in Arpino, sanctae Mariae de Castello Zupponi, sancti Benedicti in colle de Insula, sanctae Mariae in Banco, sancti Nicolai in Turice, sancti Germani in Sora, sancti Benedicti in Paschafano, sancti Petri in Morino, sancti Angeli in Pefco Canali, sancti Patris in Pompeano, sanctae Mariae in Cellis: In Venafro sancti Benedicti, & sancti Nazarii, & sancti Martini in ipsa Furca, & curtem sanctae Mariae in Sala, & sancti Benedicti in Pizuli, ibidem sancti Benedicti in Cesama, sancti Benedicti in Sveffa, & curtem, quae dicitur Lauriana, sancti Benedicti in Teano, sanctae Mariae in Calvo, sancti Nazarii in Anglena, sancti Adjutoris & sancti Benedicti in Alifas, sancti Domini in Telesia, sancti Martini in Uturno. In Amalphi sanctae Crucis & sancti Nicolai, sanctae Crucis in Ifernina, sancti Marci in Carpinone, sancti Valentini in Ferentino, sancti Angeli in Aligido, sancti Marci in Cecano, sanctae Agathae in Tusculano, & sanctae Hierusalem & sancti Benedicti in Albano: In Roma Monasterium sancti Sebastiani, quod dicitur Pallaria: In Lucca Cellam sancti Georgii, sancti Salvatoris in Civitella: In Ducatu Spoletino, sanctae Mariae in Calena, sancti Benedicti in Trani, sancti Benedicti in Bari, sancti Petri Imperialis in Tarento: In Calabria cellam sanctae Anastasiae, sancti Nicolai in Salestano, sanctae Mariae in Tropea, sanctae Euphemiae in Marchia: Item Civitatem, quae dicitur sancti Germani, positam ad pedem ipsius montis, & Castellum sancti Petri, quod ab antiquis dictum est Castrum Casini, Castellum sancti Angeli Piniarium, Plumbariola, Pefdemonte, Junctura, sancti Ambrosii, sancti Appollinaris, sancti Georgii, Vallem frigidam, sancti Andreae, Vantra Monastica, Vantram Comitalem sancti Stephani Terami, Tracte, Mortula cum ipsa curte, quae dicitur Casafortini, sancti Salvatoris, qui vocatur Cocuruzo, Turrem ad Mare juxta fluvium Gavillianum, sancti Petri in Colia, sancti Victoris, Torraolo, Cervaria, sancti Heliae, Valle rotunda, Sarracenesca, Castellum Pontis Corvi, quod nostris temporibus adquisitum est: In Marchia Teatina Castellum, quod dicitur Lastinianum, Montem Alberici, Mucclam, sancti Quirici cum Porto Frisa, sanctae Justae in Comitatu Afulano Castellum, quod dicitur Octavus, & post montem, Cimianum & Trivillanum & Cavinum: In Principatu Castellum, quod dicitur Ripa urfa, Montem bellum, Petram fracidam: In Comino Castellum, quod vocatur Vicalicum: In Marfi territorio Carseevano Castellum, quod dicitur Auricula, Piretum, Rocca, quae dicitur in Camarata, & Fossaceca: In Calabria Cetrarium: in Amalphi Fundicum: in territorio Trojano Castellone de Baruncello: in territorio Capuano Gualdum de Liburia, cur-

tem sancti Felicis de Miniano cum Ecclesia sancti Ipoliti. Præterea per praesentis privilegii paginam Apostolica auctoritate statuimus, ut quaecumque in praesenti vestrum Coenobium iuste possidet, sive in futurum concessione Pontificum, liberalitate principum, vel oblatione fidelium iuste atque canonice poterit adipisci, firma tibi, tuisque successoribus, & illibata permaneant. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat idem Coenobium perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, vel injuste datas suis usibus vindicare, minuire, vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum sustentatione & gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Porro de Monasterio sanctae Sophiae, intra Beneventum sito, sive de Monasterio Bandusino, nullum loco vestro praedictum evenire volumus pro privilegii, quae nos, munimentorum vestrorum ignati, eisdem Monasteriis contulisse cognoscimus; sed praedecessorum nostrorum munimine Cassinensi Coenobio collata, proprium robur obtineant. Eorundem & nos vestigiis insistentes Cassinense Coenobium ceteris per Occidentem Coenobiis praerendum asserimus, & tam te quam successores tuos in omni conventu Episcoporum seu principum superiores omnibus Abbatibus confidere, atque in iudiciis priorem ceteris sui ordinis viris sententiam proferre sancimus. Usum quoque Compagorum, ac Chirotegae, Dalmaticae, ac Mitrae, praeter Cardinalatus jus, quo in Sede apostolica fungeris, tam tibi quam successoribus tuis in praecipuis festis habendum concedimus. Sane tam in ipso vener. Monasterio, quam & in cellis ejus, cujuslibet Ecclesiae Episcopum vel Sacerdotem praeter Romanum Pontificem ditionem quamlibet aut excommunicandi, aut interdicendi, aut ad synodum provocandi praesumere prohibemus; ita ut nisi ab Abbate vel Priore loci fuerit invitatus, nec missarum solemniam inibi audeat celebrare; Liceatque ipsius Monasterii & Cellarum ejus Fratribus clericos cujuscumque ordinis, de quocumque Episcopatu ad conversionem venientes, absque Episcoporum contradictione suscipere; Liceat absque cujuslibet secularis vel ecclesiasticae potestatis inhibitione subjectos monasteriis suis tam Monachos quam sanctimoniales faminas judicare; Liceat etiam fratribus per cellas in civitatibus constitutas ad divina officia celebranda, quandocumque voluerint, signa pulsare: Christma, Oleum Sanctum, consecrationes Altarium sive Basilicarum, a quocumque volueritis, catholico accipiatis Episcopo; Baptismum vero per clericos vestros in oppidis vestris seu villis agatis; Reditum, qui ab officialibus nostris apud Ostiam vel Portum de navibus exigi solet, navi vestrae, si qua eo venerit, relaxamus. Ad perpetuum etiam hospitium tibi tuisque successoribus Palladii cellam concedimus, ut de vestra illic Congregatione, quem volueritis, ordinetis; quem si forte Romano Pontifici in abbatem promovere placuerit, omnino tamen tamquam vestrae Congregationis Monachum sub vestra decernimus dispositione persistere. Obeunte autem te, nunc ejus loci Abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia praeponat, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars consilii sanioris, se-

Confirmantur quoque futurae donationes omnes.

Decretum immunitatis & exemptionis ab omni molestia.

Invalidatione Privilegiorum omnium Monasterii S. Sophiae Beneventi, & Bandusino concessorum in praedictum Cassinense.

Abbatibus Cassin. praecedentia jus conceditur super omnes Abbatibus Occidentis: item usus Chirotegarum, Dalmaticae, & Mitrae.

Omnimoda exemptio ab Episcopo loci.

Ac Privilegiorum omnium, rum concessio.

Ita ut possint ordinationes a quolibet Episcopo petere. Censuram quoque ab eorum navi solvi in portibus solitis relaxatur. Palladii cella Romae eidem in hospitium datur.

Abbatibus electionem ad solos Monachos spectare debentur.

X X I.

Confirmatio jurium, privilegiorum, & honorum omnium, ad Monasterium S. Benedicti super Padum siti Mantuan. Dioc. quomodolibet spectantium.

Paschalis Episcopus Servus Servorum Dei, dilecto in Christo filio Alberico Abbati venerabilis Monasterii sancti Benedicti super Padum, & ejusdem successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Justis votis assensum praebere justisque petitionibus aures accomodare nos convenit, qui, licet indigni, justitiae custodes atque praegones in Ecclesia Apostolorum Principum Petri & Pauli in specula, Deo disponente conspiciuntur. Eapropter, fili charissime Alberice tuis petitionibus annuentes Coenobium vestrum in Apostolice Sedis defensionem excipimus, sicut a Praedecessore nostro sanctae memoriae Urbano Secundo susceptum est. Illud itaque tibi tuisque successoribus regulariter substituendis auctoritate apostolica confirmamus, omnia nunc ad ipsum pertinentia, medietatem scilicet insulae, quae dicitur sancti Benedicti super Padum cum omnibus decimis ejusdem insulae & sylvis, ac piscationibus suis: Ecclesiam sancti Blasii cum tota insula, quae dicitur Gurgo, & sylva, & adjacentibus paludibus: Castrum, quod vocatur Custellus cum villa & Ecclesia S. Bartholomaei, cum decimis omnibus, & reliquis ad ipsum pertinentibus: villam, quae vocatur Capud-vici: Villam Sabianam cum Ecclesia sancti Andreae, cum decimis & pertinentiis suis, Ecclesiam sancti Venerii de Marceneto cum medietate ejusdem castrum. Casale barbatum cum Baptistali Ecclesia sanctae Mariae, & capella sancti Laurentii, Septingentum cum Baptistali Ecclesia sancti Michaelis, cum ripatico de transitu navium, & terra ad ipsam ripam pertinente: Capellam in Labiola, Capellam sancti Joannis in Barbatio cum pertinentiis suis: Capellam sancti Matthaei in Nucetulo cum ipsa villa, Capellam sancti Valentini de Marengo cum suis pertinentibus: In Episcopatu Brixienti Ecclesiam sancti Justi intra castrum Medulae extra, Ecclesiam sancti Viti cum terris ad eandem cellas pertinentibus: In Episcopatu Ferrariensi Ecclesiam sancti Benedicti cum pertinentiis suis apud Oppidum Ficarium. In Episcopatu Boloniense Ecclesiam sanctae Mariae in loco, qui dicitur Lambrianum, cum Ecclesia sancti Joannis, qui dicitur Dalmanzaticum: In Episcopatu Parmense Ecclesiam sancti Leonardi prope Civitatem sitam, item Ecclesiam sancti Michaelis infra eandem Civitatem, item Ecclesiam sancti Michaelis in loco, qui dicitur Teliore. capellam sancti Michaelis de Coturlione: In Episcopatu Metamocensi Monasterium sancti Cipriani: In Episcopatu Tarvisiano Ecclesiam sanctae Elenae in loco, qui dicitur Tassarica. Mantuae hospitalem Domum noviter a Comitissa Mathilda constructam, & vobis commissam, cum capella & omnibus suis pertinentibus: Item in Burgo sancti Benedicti Baptistalem Ecclesiam sancti Florianii, item Ecclesiam sancti Sivi in Insula san-

Edidit Benedictus Bacchinus in Appendice ad Historiam Monast. hujus.

Exordium.

Monast. S. Benedicti in Apostolica Sede defensionem excipitur. Eique bonae omnia confirmantur; Peout hic recensentur.

Roboratio Di. plouatis hujus.

Paschalis PP. subscriptio.

Dat. die 17. Martii anno Domini 1105. Pontif. anno VI.

Datum Laterani per manum Johannis S.R.E. Diaconi Cardinalis, Indictione XIII. XVI. Kal. Aprilis, anno Domini Incarnationis MCV. Pontificatus autem Domini Paschalis Secundi Sexto.

Et Benedicti sitam: Item Baptistalem Ecclesiam sancti Marci in loco, qui dicitur Villula. cum decimis, & terris sibi pertinentibus: Item in Burgo sancti Benedicti apud Gonzagam, cum capella sanctae Mariae intra castrum cum terris & decimis ejusdem villae, quas usque hodie idem Monasterium possidere videtur, salvo jure obedientiae Regiensis Episcopi: Capellam sancti Sixti in loco, qui dicitur Lectum paludanum: In castro Ariano Ecclesiam sancti Properi, item Baptistalem Ecclesiam sancti Vitalis cum medietate decimarum, & aliarum rerum sibi pertinentium, item Ecclesiam sancti Domini, Ecclesiam sancti Properi, & Ecclesiam sancti Gregorii: in Episcopatu Lucensi Monasterium sancti Martini in Colle cum duabus Ecclesiis sibi pertinentibus, videlicet sanctae Mariae in loco, qui dicitur Turrilum, & sancti Salvatoris juxta castrum Vivenarium; item Ecclesiam sancti Bartholomaei juxta civitatem Lucensem. Haec & caetera loca vel praedia, quae vestro Coenobio jam donata sunt, vel in futurum Deo miserante juste ac rationabiliter donari contigerit, firma vobis vestrisque successoribus, & illibata permanent. Ad haec adjicimus, ut in omnibus Prioratibus, & cellis, quae vestro nunc regimini subiecta sunt, nullus unquam futuris temporibus Abbatem ordinare praesumat. Omnes autem Ecclesiae, seu capellae, vel caetera, quae in vestra potestate subsistunt, liberae sint, & omnis exactionis immunita. Nec cellarum vestrarum ubilibet postarum Fratres interdictione, vel excommunicatione Parochiae divinatorum officiorum suspensionem patiantur; sed tam Monachi ipsi, quam famuli eorum, & qui se Monasticae professioni devoverunt, clausis Ecclesiarum januis, non admittis dicecesanis, divinae servitutis officia celebrent, & sepulturae debita peragant. Concedimus etiam vobis, Laicos seu Clericos saeculares ad conversionem per loca vestra suscipere, & dominicatorum vestrorum decimas obtinere. Si quid praeterea Mathildis venerabilis Comitissa de ipsis rebus, quas per beatum Petrum possidet, vestro Monasterio dederit, salva Romana Ecclesiae proprietate, concedimus. Missas sane in vestro Coenobio publicas per Episcopum fieri omnimodo prohibemus, ne in servorum Dei recessibus, popularibus occasio praebatur ulla conventibus. Obeunte te, nunc ejus loci Abbate, Abbas a Fratribus cum consensu & auctoritate Cluniacensis Abbatis regulariter eligatur. Electus ab Episcopo Mantuano, si canonicus catholicus fuerit, sine oneris exactione, muneris, aut servitii, aut usurpatione conditionis, benedicatur; si vero alius Romanum Praesulem expectet, consecrandus. Clericos Monasterii sine professionis vel conditionis exactione cujuslibet sponte & libenter, ab Abbate invitatus, ordinet. Oratoria ab eis in locis constructa, ubi evidens necessitas poposcerit, gratis consecret. Crisma, Oleum sanctum Monasterio vel ejus Ecclesiis Baptistalibus sponte indulgeat. Abbatem vel Monachos excommunicare, ipsis vel ipsi Coenobio interdictionis sententiam absque nostra vel successorum nostrorum licentia non praesumat inferre. Si autem canonicus & catholicus non fuerit, vel si ultra aliquid illicitum pro his usurpare voluerit, liceat Abbati, quem voluerit catholicum adire.

Decretum, ne in Prioratibus Abbatibus eligantur;

Vel Ecclesiae exactioni ulli, aut Fratres ubilibet censuris subiciantur.

Facultas haberi Clericis & Laicis;

Episcopo ne liceat in Monast. solemniter peragere;

Abbas eligatur a Monachis praevio consensu Abbatis Cluniacensis. A Mantuano tamen Episcopo consecrandus. Qui ordines sacros Monachis conferat; Caeteraque exercere sacra ministeria;

Sitamen catholicus sit, & pecuniam pro his non requiratur;

Bull. Rom. Tom. II.

Antistitem, & quaecumque necessitas expetit, ab ipso recipere. Quod si cognita huius nostri privilegii pagina, vel Mantuanus Episcopus, vel caeteri, in quorum Dioecibus vestrae sunt facultates, temerario ausu perturbare vos, & res Coenobii diminuere, vel suis usibus deinceps usurpare praesumpserint, omnem se, quam habentur habuerunt, amissuros noverint potestatem. Vos autem Fratres divinis sollicitudinis instare servitii, & regularem districtius disciplinam observare curate. Ad indicium autem huius perceptae ab Sede Apostolica libertatis duas auri uncias annuatim Lateranensi Palatio persolveatis. Hoc igitur nostrae privilegii sanctionis si quis in crastinum Archiepiscopus, aut Episcopus, Rex, Princeps, Dux, Marchio, Praefectus, aut Judex, Comes, Vicecomes, vel Persona quolibet magna vel parva, scienter infringere aut temerare praesumpserit, & Monasterium illud gravare aut perturbare temere conatus fuerit, secundo tertiove commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, a Christi, & Ecclesiae corpore auctoritate potestatis Apostolicae segregetur. Conservantibus autem pax a Deo, & misericordia presentibus ac futuris saeculis conservetur. Amen. Scriptum per manum Raynerii Scrinarii Regionarii, & Notarii sacri Palatii. EGO PASCHALIS Catholicae Ecclesiae Episcopus is.

Et data sibi non abutatur auctoritate.

Annus eiusus a Monachis Lateranensi Palatio persolvendus.

Pena contra haec statuta inobservantes.

PP. subscriptio.

Ego Johannes Tusulanensis Episcopus is. Joannes Cardinalis Presbyter tituli S. Anastasiae is. Ricardus Albanensis Episcopus is. Robertus Cardinalis Presbyter de titulo S. Eusebii is. Rufus Presbyter Cardinalis tituli S. Damasi is. Datum Laterani per manum Johannis Sanctae Romanae Ecclesiae Diaconi Cardinalis, ac Bibliothecarii, Indictione XIII., XIII. Kal. Aprilis Incarnationis Dominicae anno MCV. Pontificatus autem Domini Paschalis Secundi Papae VI.

Die die 17. Martii anno Domini 1105. Pontif. anno VI.

XXII.

Confirmatio Privilegiorum Pallii & Crucis Papiensi Episcopo cum aliis pluribus privilegiis, a Romanis Pontificibus eidem & antecessoribus concessorum.

Paschalis Episcopus Servus Servorum Dei, venerabili Guidoni Papiensi Episcopo, ejusque successoribus, in perpetuum.

Edidit Ughel. Ital. Sac. T. I.

Sicut injusta poscentibus nullus est tribuendus effectus, sic legitima desiderantium non est differenda petitio. Tuis igitur, frater in Christo carissime, precibus annuentes, omnem vestre Ecclesiae dignitatem per praedecessorum nostrorum privilegia, vel authentica scripta concessam, nos quoque praesentis privilegii auctoritate firmamus. Siquidem fraternitatem tuam inter Missarum solemnium Pallio decoravimus, & tam tibi quam successoribus tuis concedimus in processione Palmarum, & feriis II. post Pascha equum album equitare, udone coopertum: Crucem inter ambulandum praeferre: Monasterium S. Donati

Exordium.

Pallii usque confirmatur.

R a Ti